

Petra Marcon
petra.marcon@finance.si

Do posojil najteže pridejo podjetja, ki imajo težave z denarnim tokom in boniteto, ter hitro rastoča podjetja, ki so praviloma bolj zadolžena. Teh med malimi podjetji ni malo, opozarjata Polona Urh in Benjamin Leskovec iz Replike.

Podjetja v zadnjih nekaj mesecih precej težje dobijo posojilo. Načelno velja: kolikor daljše ročnosti naj bi bilo posojilo, toliko težje je priti do njega. Ali se težja dostopnost do posojil pozna predvsem prek višjih obrestnih mer ali pa podjetja preprosto ne morejo do denarja ne glede na ceno, smo povprašali svetovalca v Repliki, podjetju za računovodsko in davčno svetovanje. Položaj je zelo različen od podjetja do podjetja, kljub vsemu pa je mogoče nanizati nekaj temeljnih ugotovitev.

Pri močnih podjetjih zgolj več zavarovanj

»V zadnjem času opazamo, da se podjetja manj zadolžujejo, kot so se denimo v istem času lani,« odgovarjata Polona Urh in Benjamin Leskovec. Razlog so gotovo tudi slabši bančni pogoji in visoke obrestne mere. Sogovornika opazata tudi zmanjševanje vlaganj v osnovna sredstva (presežne zmogljivosti) in kopičenje najlikvidnejšega premoženja (čakanje na priložnosti). »Namesto iskanja zunanje likvidnosti je zdaj poudarek na notranji likvidnosti v duhu boljšega gospodarjenja s terjatvami, stroški, predplačili in gotovino na različnih bančnih računih.«

Kako je glede jamstev, ki jih zahtevajo banke po novem? »Pri zdravih in močnih podjetjih ni razlik glede pridobivanja posojil. Ta so še vedno dostopna, razlike so zgolj v strožji politiki zavarovanja posojila. Banke jih imajo najraje v obliki hipoteke na nepremičnino, najmanj pa so zaželena jamstva v obliki tveganih delnic,« pravita sogovornika. A zdrava podjetja so si že prej priskrbeli likvidnostne rezerve v obliki notranjih rezerv, bančnih limitov in revolving posojil, zato ne potrebujejo nujno novih bančnih posojil, še pojasnjujeta.

40–50

odstotkov sredstev naj bi bila – še posebej v času krize – povprečna optimalna zadolženost podjetja.

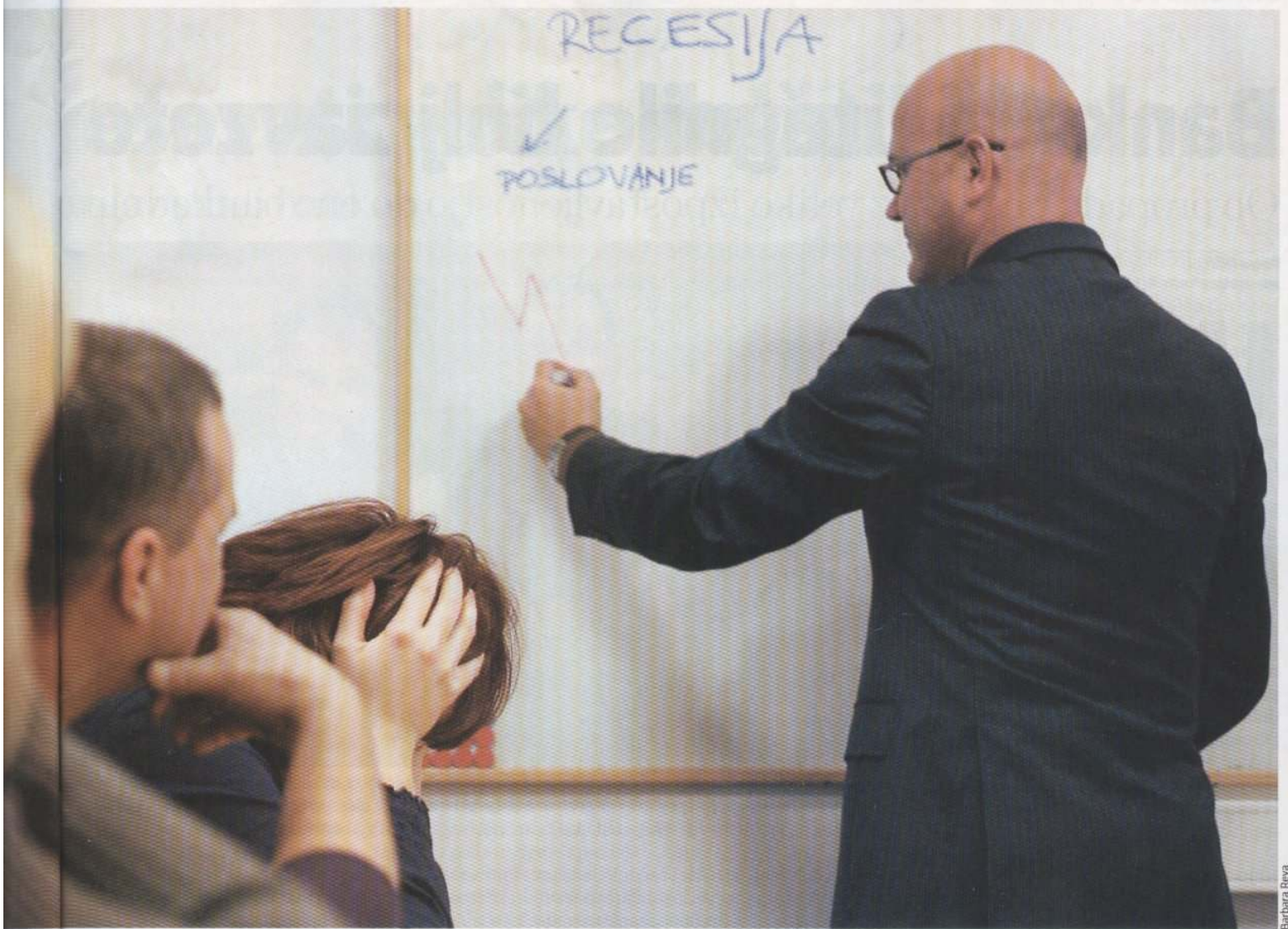
Razlog za nevrčanje bančnih posojil je sicer lahko spiresesija,

Kaj najbolj skrbi banke

Drugače je pri podjetjih, ki imajo težave z denarnim tokom in boniteto, ter pri hitro rastočih, ki so praviloma bolj zadolžena. »Teh med malimi podjetji ni malo,« opozarjata Urhova in Leskovec. »Za ta podjetja je v zadnjem letu dostop do bančnih posojil bolj omejen. Banke so zelo pozorne in problematizirajo že najmanjše podrobnosti, recimo zakaj ima neko, sicer malo podjetje bančni račun pri treh različnih bankah.« Zelo pomembni so tudi sestava in ročnost starih dolgov, namen kreditiranja ter sestava terjatev in naložb, predvsem njihova ročnost in kakovost.

Za težave ni vedno kriva kriza

Ali imajo podjetja že težave z vračanjem posojil? »S tem smo se pri naših strankah že srečali,« pravita Urhova in Leskovec. Razlog je sicer lahko splošna recesija, čeprav gre lahko tudi bolj za izgovor kot resnico, dodajata sogovornika. Po njunih besedah gre bolj za slabo načrtovanje (manjša prodaja od predvidene, vprašanje trženja) in financiranje dolgoročnih dolgov z novimi kratkoročnimi posojili, kar pa prinaša že tveganje stečaja. »Pri reprogramiranju posojil ne ugotavljamo razlik, pogoj je seveda,

Barbara Reya

nko sploša recesija, čeprav gre lahko tudi bolj za izgovor kot resnico, pogosto ugotavljajo poznavalci.

Nasveti za pametno zadolževanje

Barbara Reya

»V krizi lahko poslovne priložnosti izkoristite le, če imate denar,« pravita svetovalca Polona Urh in Benjamin Leskovec iz podjetja Replika.

Svetovalca iz podjetja Replika smo povprašali za nekaj nasvetov, ki jih je modro upoštevati pri najemanju novih posojil v krizi. »V tem času bi kot najpomembnejše svetovali zmernost pri zadolževanju,« pravita. Med krizo bodo poslovne priložnosti lahko izrabili predvsem tisti, ki bodo imeli denar ali se bodo sposobni ob pravem času zadolžiti pod še sprejemljivimi pogoji. »V splošnem naj zadolženost ne bi presegala od 40 do 50 odstotkov sredstev,« svetujeta. Prav tako je – še bolj kot ponavadi – nujen nadzor stroškov in seveda vseh preostalih poslovnih procesov. Pri najemanju novih posojil svetujeta osebni obisk pri več bankah, predstavitev podjetja kot uspešnega (s poslovnim načrtom in ustno predstavitvijo). Kot pravita, v marsikaterem podjetju morda podcenjujejo tudi vrednost celotne poslovne podobe, saj za banko niso pomembni samo finančni podatki, ampak tudi zanesljivost, trdnost podjetja, načrti, poslovne strategije, odveč pa niso niti osebna poznanstva in priporočila.

da so obveznosti do banke redno in brez zamud poravnane, da je jamstvo za posojilo stabilno in zadržani dobiček večji od zneska odplačila dolgoročnega dolga.«

Polona Urh in Benjamin Leskovec v zvezi z vračili posojil opozarjata še na nekaj: »Reševanja težav s plačilno sposobnostjo se veliko, predvsem malih podjetij še ve-

dno loteva s samovoljno prekoračitvijo roka plačil, čeprav izkušnje kažejo, da izigrani dobavitelji, pa tudi banke, zapuščajo neko-rektne stranke.«